

تحولات جهانی در پی کرونا در گفت‌وگو با استاد ایرانی دانشگاه میچی

علوم انسانی قربانی کرونا خواهد بود

سیدحسین امامی
روزنامه‌نگار

در چند ماه اخیر در پی شیوع گسترده ویروس کرونا، جهان شاهد تغییرات و تحولات وسیعی در عرصه‌های مختلف سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و... بود. مسلمانان در دوران کرونا و پس از آن شاهد ادامه این تحولات خواهیم بود که عرصه‌های مختلفی از زندگی انسان را متحول خواهد کرد. در گفت‌وگو با دکتر بهمن ذکی پور، استاد فلسفه و عرفان در دانشگاه میچی به بررسی تحولات در پی کرونا پرداخته‌ایم. ذکی پور، مدرس «فلسفه شرق» در موسسه معرفت و پژوهش، پژوهشگر میهمان در «مرکز بین‌المللی پژوهش‌های فلسفه دانشگاه تویو»، پژوهشگر میهمان در «گروه پژوهشی بررسی آثار و افکار توشیهیکو ایزوتسو» به سرپرستی دانشگاه تنری، پژوهشگر «مرکز مطالعات بودیسم و اقتصاد دانشگاه کومازاوا» و تدریس در «دانشگاه هوسو» (توکيو) را در کارنامه دارد.

III

شیوع کرونا وضع عادی جهان را به هم ریخته است. به نظر شما کرونا تاثيری روی انسان مدرن گذاشته است؟ چه تاثيری؟
پاسخ به سوال شما، کار چندان راحتی نیست. به دلیل اینکه شیوع این ویروس تنها محدود به یک قاره یا یک فرهنگ نیست، بلکه مساله‌ای است بین‌المللی و بسیار پیچیده که فرهنگ‌های مختلفی را درگیر خود کرده است، طبیعتاً چنین سطح گسترده‌ای نمی‌تواند از انسان مدرن به طور مطلق سخن گفت، بلکه باید از مواجهه انسان‌های مدرن، بسته به چارچوب فرهنگ‌شان، درنسیب با این ویروس گفت و شنود؛ و از این گفت‌و شنود به عنوان تجربه‌ای عام جهت حل بحران‌های آینده یاری گرفت.

به نظر تان این تجربه عام چگونه شکل گرفته است؟

در شکل‌گیری این تجربه عام باید دو نکته را مد نظر داشت: یکی برنامه‌های از پیش تعیین شده کشورها در مواجهه با بحران، و دیگری ابتکارات یا خلاقیت‌هایی که کشورها در «لحظه» به کار می‌گیرند تا میزان آسیب را کاهش دهند. در خصوص مورد اول می‌توانم مثال روشنی از ژاپن و ایرلند بیاورم. می‌دانید که ژاپن، سه‌سومانی و آتش‌سوزی سه بحران‌های است که ژاپن از گذشته‌های دور تا کنون با آن دست به گریبان بوده است. بنابراین دولت و شرکت‌های مختلف برای کاهش آسیب‌های این بحران‌ها برنامه‌ها یا ابزار و مصالح فراوانی را در نظر گرفته‌اند. مثلاً یکی از این ابزارها تولید کازن‌های مقوایی است که علاوه بر حمل و نقل آسان و بسته‌بندی اقلام مورد نیاز، توانایی حفظ دما (به خصوص گرما) را برای مدتی نسبتاً زیاد دارد، لذا با چنین ابزاری، به طور موقت، می‌توان آسیب‌دیدگان بلای‌های طبیعی را اسکان داد. اما ژاپن، جهت پیشگیری از ورود کرونا توسط مسافران که از خارج وارد این کشور می‌شوند، همین ابزار را به کار گرفت. به این معنی که به دلیل تعداد بالای مسافران و پیر شدن هتل‌های اطراف فرودگاه‌های بین‌المللی (به خصوص فرودگاه ناریتا) و طولانی شدن جواب تست کرونا، مسافران این کشور مسافران از راه رسیده را در همان سالن فرودگاه دور همان کازن‌های مقوایی اسکان داد که هم از نظر اصول بهداشتی و هم از نظر احترام به مسافران (برای کشوری که قرار بود میزبان المپیک باشد) انتقادهای مختلفی را برانگیخت. در ایران نیز مواجهه با کرونا در چارچوب امنیتی-نظامی تعریف شد. به تعبیر دیگر از آنجایی که ایران خود را کشوری همواره در معرض هجوم (تظنیر تهاجم فرهنگی، تهاجم نظامی، تهاجم امنیتی و...) تعریف کرده است و تمهیدات لازم را بیشتر در جهت رفع این خطرات دیده، مواجهه با کرونا هم وارد این نوع از پیشگیری‌ها شد. بی‌جهت هم نیست که در سراسر کشور و خیرگزاری‌های مختلف مادر بر خود باکران و بیشتر شاهد حضور اصلاًحت‌نظامی نظیر مدافعان امنیت دیروز، مدافعان سلامت روز، ستاد فرماندهی عملیات مدیریت بحران بیماری کرونا، شب‌های عملیات مبارزه با کرونا و... هستیم.

از این‌رومی خواهیم‌گویم که همه کشورها در نخستین برخوردایشان با کرونا، برای کاهش میزان آسیب آن، عمدتاً از روش‌های فیزیکی و از پیش برنامه‌ریزی شده خود استفاده کردند. اما واقعیت این بود که کرونا بحران‌پیش‌بینی‌ناشده و غیرفیزیکی (به معنای مرسوم) بود. از این رو کشورهایمانند کانادا، آلمان، تایوان، و موفق‌تر از همه اینها که جنوبی‌توانستند ایجاب ابتکار و خلاقیت‌هایی در لحظه، ابعاد سلامت و اقتصادی این بحران را تا حد امکان کاهش دهند و سریع‌تر برای دوران پساکرونا برنامه‌ریزی کنند، لذا آنچه من از آن به عنوان نوعی شکل‌گیری تجربه‌ای عام در برابر کرونا یاد می‌کنم، ناظر به ابتکارات در «لحظه» کشورهاست که می‌تواند درس‌هایی برای دیگر سرزمین‌ها و بحران‌های آینده داشته باشد.

آیا بحران کرونا انسان را به علم یا نهیلیسم نزدیک‌تر کرده یا خدا باوری؟

این پرسش شما هم از آن دست سوالاتی است که سخت می‌توان درباره آن اندیشید و نظر داد، چرا که طرفداران هر دو طیف از بدو شیوع کرونا تا کنون سعی کرده‌اند، با ادله و استدلال‌های مختلف ناکارآمدی رقیب‌را نشان دهند و موضوع را به نفع دیدگاه خود سوق دهند، اما به نظر من یادست‌کم از آنچه از این بحران دریافت‌ام، این سلسله بحث‌ها و استدلال‌ها مقطعی است و با عادی شدن شرایط جدال علم و دین به حالت طبیعی و تاریخی خود باز خواهد گشت. مقصود این است که از گذشته‌های دور تا کنون این دو موضوع در زمینه‌های مختلف سر جدال یا یکدیگر داشته‌اند و هر بار به فراخور موضوعی سعی کرده‌اند، گوی سبقت را از رقیب برانند. اما در نهایت طرفداران هر یک از دو طرف با ادله و استدلال‌های دیگری بر سر مواضع خود مانده‌اند. در خصوص کرونا هم طرفداران علم در نهایت با کشف واکسن یا داروی درمان این بیماری به مراد خود خواهند رسید و طرفداران خدا باوری هم ضمن در نظر داشتن امور الهی و معنوی جهت حفظ پاره‌ای از اخلاقیات و تذکر به انسان نسبت به کنترل حدود خود و دست‌نبردن در کار جهان، از دستاوردهای علوم بشری حفظ سلامت عمومی بهره خواهند گرفت. چنانکه تا کنون نیز کم‌وبیش این‌طور بوده است: بسیاری از خدا باوران ضمن باور به قدرت پروردگار و امور ماورایی، خود را به دست پزشک سپرده‌اند، اما شفا و سلامت یا عدم آن را منوط به اراده و خواست خداوند و رضایت به رضا او دانسته‌اند.

فارغ از بحث‌های فلسفی، به نظر تان ویروس کرونا چه تاثيراتی بر نظم فعلی جهان خواهد گذاشت؟

در نگاه خوشبینانه صحبت از این است که جهان پس از کرونا شاهد

تغییرات شرکت‌ها را آسا برعهده خواهد گرفت. در این بین رشته‌های علوم انسانی که عمدتاً از نظر اقتصادی رشته‌های مصرف‌کننده هستند تا رشته‌های تولیدکننده، اعتبار و دانشجویان مورد نیاز خود را از دست خواهند داد. کما اینکه در ژاپن کم‌وبیش این اتفاق افتاده و سیاست‌های دولت این کشور نظر به تعطیلی یا تعدیل علوم انسانی (دست‌کم در دانشگاه‌های دولتی) و گسترش رشته‌های مرتبط با فناوری دارد. ابرشرکت‌ها نیز برای تربیت همان نیروی مورد نیاز خودشان، فعال‌رشته‌های مرتبط با علوم تجربی و فناوری را در دانشگاه‌ها حمایت مالی می‌کنند.

علاوه بر اینها اگر به ماهیت علوم انسانی در بدو امر نگاه کنیم، هر کسی که مختصر مطالعاتی (مطالعات ژورنالیستی و...) داشته و پای چند برنامه تحلیل تلویزیونی و اینترنتی نشسته باشد، بدون شناخت از ظرایف و پیچیدگی‌های علوم انسانی، به خودش اجازه می‌دهد که در موضوع یا موضوعاتی خاص اظهار نظر کند. فضای لازم این کار را هم اینترنت و شبکه‌های مختلف برخاسته از آن به راحتی در اختیار آنان قرار داده و می‌دهد. این درحالی است که این قبیل افراد با دانستن همین میزان اطلاعات در خصوص علوم یا ریاضیات، یا به خودشان اجازه اظهار نظر نمی‌دهند یا اگر هم نظری داشته باشند این نظر بیشتر در ستایش دستاوردهای این علوم است. از این رو می‌خواهم بگویم با توجه به تحولاتی که صورت گرفته و خواهد گرفت، علوم انسانی به اموری عام و منتشر تبدیل خواهند شد، که هر کس به بهانه‌ها و انگیزه‌های مختلف اجازه اظهار نظر به خود را خواهد داد. در چنین حالتی کار عرصه برای متخصصان علوم انسانی و تلاش آنان برای گذر از بحران‌های پیش‌رو (چه از نظر مالی و چه از نظر معنوی) سخت و سخت‌تر خواهد شد.

وضع بازارهای جهانی در پساکرونا به کدام سمت خواهد رفت و نتیجه آن چه خواهد شد؟

من متخصص اقتصاد نیستم و از نظر اقتصادی واقعا نمی‌توانم نظر خاصی بدهم. اما از نظر فرهنگ و اجتماع می‌توانم تا حد شناخت خودم، پاسخی برای پرسش شما بیاوم. بحران بازارهای جهانی در ابتدا باید به یک نکته مهم توجه کرد. بحران اقتصادی‌ای که در سال ۲۰۰۸ در جهان رخ داد، در اصل محصول بی‌اعتنایی مردم به بازارها بود. نوعی عدم اطمینان میان بازار و مردم شکل گرفت که در نتیجه آن بازارها دچار رکود شدند، اما در خصوص بحران کرونا، مردم تنها به بازارهایی اعتنا نمودند، بلکه از این بحران پیش‌آمده برای بازارها ضرر دیدند و خواهند دید و در سطح عمومی بسیاری از کسب‌وکارهای کوچک یا متوسط عملاً فلج شدند، لذا آنان یا رو به تعطیلی آوردند که خودش منجر به افزایش نرخ بیکاری شد یا زیر چتر ابرشرکت‌ها رفتند که نتیجه مستقیم آن هم توسعه و گسترش این ابرشرکت‌هاست. از این رو به تصور من آینده اقتصادی بازارهای جهانی در گام نخست در اختیار کشورهایی خواهد بود که زیرساخت‌های اینترنتی خود را محکم کرده و توسعه داده‌اند و در گام دوم در اختیار ابرشرکت‌هایی خواهد بود که این زیرساخت‌ها را در دسترس دارند.

به تصورم، نکته دیگر اینکه با شیوع کرونا بازارها کوچک و کیفیت خدمات مشاغل کمتر شده است. این کاهش کیفیت خدمات اگر چه در حال حاضر، به دلیل مسائل بهداشتی، امری ناگزیر است، اما به‌طور ناخودآگاه به صاحبان مشاغل یا خدمات‌یاد خواهد داد که چگونه با همین سطح از کیفیت، به مشتری خدمات دهند، ولی هزینه شرایط ماقبل کرونا را بستانند. در واقع عادت مشتریان به شرایط خدمات در دوران کرونا، منجر به عادی شدن ارائه خدمات کمتر در جهان پس از کرونا نیز خواهد شد. البته همه این مطالب نوعی نگرش و پیش‌بینی نسبت به آینده است، ولی باید به انتظار نشست که تاریخ‌ها ما را به کدام جهت خواهد برد.

آگهی تغییرات شرکت صنایع فولاد آرون تجارت تیوان با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۵۵۲۴۵۶ و شناسه ملی ۱۴۰۰۸۸۲۳۳۰ به استناد صورتجلسه هیات‌مدیره مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۱۷ تصمیمات ذیل اتخاذ شد: محل شرکت در واحد ثبتی تهران به نشانی: استان تهران - منطقه ۱۴، شهرستان تهران، بخش مرکزی، شهر تهران، محله شهرک قدس (غرب) - درختی، خیابان بوستان، پست‌بوستان یکم، پلاک ۲ طبقه سوم کدپستی ۱۴۶۸۹۱۳۷۱ تغییر یافت.

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

اداره ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری تهران (۸۷۱۴۷۲)

آگهی تغییرات شرکت تعاونی مسکن تاکسیرانی خشت‌سبز اندیشه گستر به شماره ثبت ۷۲۴۱ و شناسه ملی ۱۴۰۰۸۳۱۶۸۴۲ به استناد صورتجلسه هیات‌مدیره مورخ ۱۳۹۸/۱۱/۳۰ و مجوز شماره ۳۱۹۲۳۵/۱۱/۱۹۸۲ مورخ ۱۳۹۸/۱۲/۱۴ اداره تعاون، کار و رفاه اجتماعی شهرستان شهریار تصمیمات ذیل اتخاذ شد: آقای مجید خوب‌ویشکائی به شماره ملی ۰۰۶۹۲۱۴۴۵۱ به جای آقای حسین میرزائی به شماره ملی ۳۹۹۲۰۷۶۳۸۵ به سمت مدیرعامل برای بقیه مدت تصدی هیات‌مدیره انتخاب گردید. کلیه اوراق و اسناد بهادار و تعهدآور شرکت از قبیل چک، سفته، بروات و قراردادهای با دو امضای مدیرعامل و رئیس هیات‌مدیره همراه با مهر شرکت و اوراق عادی و اداری با امضای مدیرعامل همراه با مهر شرکت معتبر می‌باشد.

حجت‌الله قلی تبار - سرپرست ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری شهرستان‌های استان تهران سازمان ثبت اسناد و املاک کشور اداره کل ثبت اسناد و املاک استان تهران مرجع ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری شهریار (۸۷۱۴۷۱)

آگهی تغییرات شرکت تجارت گستر مریان با مسئولیت محدود به شماره ثبت ۲۹۹۹۲۲ و شناسه ملی ۱۰۲۳۳۷۸۹۰۶ به استناد صورتجلسه مجمع عمومی فوق‌العاده مورخ ۱۳۹۹/۰۲/۱۷ تصمیمات ذیل اتخاذ شد: محل شرکت به آدرس: استان تهران - منطقه ۱۹، شهرستان تهران، بخش مرکزی، شهر تهران، محله ونک، خیابان گل‌دشت، خیابان ملا صدرا، پلاک ۲۳۵، ساختمان مهر، طبقه اول، واحد ۱ کدپستی ۱۹۹۳۳۳۸۱۵ تغییر یافت و ماده مربوطه در اساسنامه به شرح فوق اصلاح گردید.

سازمان ثبت اسناد و املاک کشور

اداره ثبت شرکت‌ها و موسسات غیرتجاری تهران (۸۷۱۴۶۶)

آگهی مزایده عمومی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد مهاباد در نظر دارد در پیروموقع دروستای قم قلعه از توابع شهرستان مهاباد به مساحت ۲ هکتار (جهت نگهداری از باغ و تاسیسات آن و برداشت محصول) از طریق برگزاری مزایده عمومی و مطابق آیین‌نامه معاملات دانشگاه با قیمت پایه ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال به مدت یک سال در قالب اجاره به متقاضی واحد شرایط و آگاز نماید. هزینه خرید اسناد مزایده به مبلغ ده هزار تومان (غیر قابل استرداد) و سپرده تضمین شرکت در مزایده به مبلغ یک میلیون تومان است که باید به حساب شماره ۰۳۰۲۰۵۸۷۳۶۸۰۰۳ بانک ملی به نام دانشگاه آزاد اسلامی مهاباد واریز و فیش آن را به همراه مدارک شناسایی در پاکت الف و قیمت پیشنهادی در پاکت ب ارائه گردد. متقاضیان می‌توانند از تاریخ انتشار آگهی به مدت ۱۰ روز کاری جهت بازدید از محل و دریافت اسناد مزایده و عودت پاکت‌ها به دانشگاه آزاد اسلامی واحد مهاباد دبیرخانه کمیسیون معاملات واقع در ساختمان شهید بروجردی (۴) مراجعه نمایند. هزینه درج آگهی برعهده برنده مزایده می‌باشد. دانشگاه در قبول یا رد پیشنهادات و انعقاد قرارداد مختار است. شماره تماس: ۰۴۴۲۳۳۱۰۱۸

آگهی مزایده

دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر در نظر دارد ۶ راس اسب خود را از طریق مزایده عمومی به فروش رساند.

لذا از کلیه متقاضیان دعوت به عمل می‌آید با واریز و ارائه فیش بانکی به مبلغ ۳۰۰/۰۰۰ ریال بدون استرداد وجه به حساب جاری ۰۳۷۱۰۰۳۰۳۷۱۰۰۳ و شناسه (دریافت شناسه به صورت حضوری یا تلفنی) از تاریخ انتشار آگهی به مدت ۷ روز اداری طبق برنامه زمان‌بندی ذیل جهت بازدید از اسب‌ها و جهت خرید اسناد مزایده به آدرس: بوشهر- میدان شهرداری - ابتدای بلوار رئیسعلی دلواری - ساختمان دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر (ساختمان ولایت)، دفتر کارشناسان اداره کل حقوقی مراجعه نمایند. مبلغ سپرده شرکت در مزایده بابت هر اسب ۱۰/۰۰۰/۰۰۰ ریالی می‌باشد و چنانچه برنده مزایده حاضر به خرید اسب و امضای مبایعه‌نامه فروش نشود، سپرده او به نفع دانشگاه ضبط خواهد شد. همچنین دانشگاه در رد یا قبول کلیه پیشنهادات مختار می‌باشد.

تلفن تماس: ۰۹۱۷۷۳۳۲۰۲۶ (آقای ایرانپور)

ساعت بازدید: هر روز از ساعت ۸ صبح لغایت ۱۲ و بعد از ظهر از ساعت

۱۷ لغایت ۱۹ می‌باشد.

مکان: عالیشهر - مجتمع دانشگاهی آزاد اسلامی واحد بوشهر - باشگاه

اسب‌سواری

ضمناً هزینه درج آگهی به عهده برنده مزایده می‌باشد.

روابط عمومی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بوشهر